

**یاسای ژماره (۱۸) ی سالی ۱۹۹۹**  
**یاسای سندووقی خانه نشینی پارێزه رانی ههریمی**  
**کوردستانی عێراق**

به ناوی خوای به خشنده و میهره بان  
به ناوی گهل  
نهنجوومه نی نیشتمانی کوردستانی عێراق  
ژماره ی بریار: ۳۴  
روژی بریار: ۱۹/۱۲/۱۹۹۹  
«بریار»

پشت به دهسه لاته ی که به پیتی برکه (۳) ی مادده (۲) له یاسای ژماره (۱۰) ی سالی ۱۹۹۷ پیمان دراوه و له سه ره نه و بنه مایه ی که نهنجوومه نی نیشتمانی کوردستانی عێراق له دانیشتنی روژی ۱۹/۱۲/۱۹۹۹ دا یاساکاری کردوه، نه م یاسایه ی دهره ینا.

**یاسای ژماره (۱۸) ی سالی ۱۹۹۹**  
**یاسای سندووقی خانه نشینی پارێزه رانی ههریمی کوردستانی عێراق**  
به شی یه که م  
«پیتاسه کان»

**مادده ی (۱):**

مه به ست له م کوزارشت و زاراوانه ی خواریه وه نه م مانایانه م که به رام به ریان نووسراوه .

یه که م: ههریم: ههریمی کوردستانی عێراق.

دووهم: وه زارته: وه زارته ی دارایی و ئابووری ههریمی کوردستان.

سێیه م: سندووق: سندووقی خانه نشینی پارێزه ران.

چوارده م: دهسته ی سه ندووق: نه و دهسته به ی به پیتی نه م یاسایه دامه زرتیندراوه .

به شی دووهم

حوکمه کشتیه کان

**مادده ی (۲):**

یه که م: له باره کای سه ندیکا سندووقیک بو خانه نشینی پارێزه ران داده مه زرت به

پیتی حوکمه کانی نه م یاسایه داها ت و خه رجیه کانی ده ستیشان ده کری و

له لایه ن دهسته به ک به رتیوه ده برتیت.

دووم: سندووقی خانه نشینی که سایه تیبیه کی مع عنوی هیه، مه بهسته که ی دابینکردن و سه رفکردنی مافی خانه نشینی به بو پاریزه ره کان و بو نهدامانی خیزانه کان بیان دوا ی مردن بیان.

سییه: هموو پاریزه رتیکی نهدام له سندیکا به به شداریووی سندووق دادهنری له پاش نهوهی نابوونه و رسمه یاسایه کان دهدات.

### ماددهی (۳):

یه کهم: دهستهی سندووق له ۳ نهدامی نسللی و ۳ یه دهک بهم جوّه پتیک دیت:

- ۱- دوو نهدامی نسللی له نهنجوومه نی سندیکا یه کتیکان نهدامی نسللی و نهوهی تریان یه دهک، نهنجوومه نی سندیکا ده بانیا لیتوی.
- ۲- دوو فه رمانبهر به پلهی به رتیه بهری کشتی له و هزارهت یه کتیکان نهدامی نسللی و نهوهی تریان یه دهک، و هزیری دارایی و نابووری دایاندهمه زرتنی بو یهک سال و قابیلی نو تکردنه وهیه.
- ۳- دوو پاریزه به پلهی راو یزکار یه کیان نهدامی نسللی و نهوهی تریان یه دهک، نه قیب دهیان پالیتوی.

دووم: نوینه رتیکی نهنجوومه نی سندیکا سه ره کایه تی دهسته که دهکات و له بهردهم دادکه کان و فه رمانکه و که سه سه روشتی و مه عنوه یبه کاندان نوینه رابه تی دهکات.

### ماددهی (۴):

یه کهم: دهسته، نه دهسه لاتانهی خواره وهی هیه:

- ۱- دابینکردنی داهاته کانی سندووق و به کارهیتان بیان به پیتی حوکمه کانی نه یاسایه.
- ۲- چه سپاندنی ماوهی دهستدانه پاریزه ربی و حیسابکردنی نهو ماوه یه ی له فه رمانبهری به سه ری بردوو و کاری بو ی کردوو به مه بهسته کانی خانه نشینی.
- ۳- خانه نشین کردنی پاریزه ران به پیتی حوکمی نه یاسایه.
- ۴- نه رخانکردنی مافه کانی خانه نشینی بو پاریزه ران یان بو نهدامانی خیزانه کان بیان دوا ی مردن بیان.
- ۵- دامه زاندنی کارمندان بو رواندنی کاروباری دهسته.
- ۶- ناماده کردنی بودجهی سالانهی سندووق و ناردنی بو و هزارهت بو راستاندنی.
- ۷- رتیک خستنی بودجهی مانگانهی سندووق.
- ۸- ده رچواندنی رتیمایی پتویست بو ناسانکاری به رتیه بردنی کاروباری سندووق.

دووم: دهسته بو یه هیه هندی دهسه لاتی خو ی بدات به سه ره که که ی یان یه کتیک له دوو نهدامه نسللیه کانی.

به شی سییه م  
(حوکمه داراییه کان)

### ماددهی (۵):

داهاته کانی سندووق له م سه رچاوانه ی خواره وه پتیک دین:

- ۱- نابونه‌ی به‌شداربوونی پارٲیزهران له سندووقدا.
  - ۲- نهو پوولانه‌ی تاییه‌تن به سندووقه‌که.
  - ۳- نهو رٲٲزه سه‌دیپانه‌ی له کٲرٲی ماندووبوونی پارٲیزهران له داواکان و راوٲٲٲکرډنی یاسایی وه‌رده‌کٲرٲی.
  - ۴- به‌خششه جوړاو جوړه‌کان به ره‌زانه‌ندی ده‌سه‌لانه په‌یوه‌ندیداره‌کان.
  - ۵- ده‌ست‌کٲٲرویی و یارمه‌تٲیبه‌کانی حکومتی هرٲٲم.
- مادده‌ی (۶):**

په‌که‌م: نه‌که‌ر ماوه‌یه‌ک به‌ناوی ده‌ستدانه‌ی پیشه‌ی پارٲیزه‌ری خرایه‌ سهر ماوه‌ی کار‌کرډنه‌که‌ی له‌و میٲٲووه‌ه حسٲٲب ده‌کٲرٲی که‌ داوای خستنه‌ سهری کرډروه بو‌حساب‌کرډنی نه‌و پاره‌یه‌ی له‌ بری ده‌یدات به‌پٲٲی نه‌م یاسایه.

دووه‌م:

- ۱- ده‌بٲٲ ده‌سته‌ په‌یره‌وٲٲٲک دهر‌بچوٲٲنی بری نابونه‌ی به‌شداربوونی تٲیابدا به‌کوٲٲره‌ی پٲٲروه داراییه‌ کارٲٲٲکراوه‌کان ده‌ست‌نیشان بکات.
- ۲- ده‌سته‌ ده‌بٲٲ خسته‌یه‌ک رٲٲک بخت و تٲیابدا هه‌موو نه‌و موعامه‌لانه‌ دیاری بکات که‌ پوول لٲٲدان ده‌یان‌کرٲٲنه‌وه له‌که‌ل به‌هاکانیانه‌وه (نه‌قیام).
- ۳- نه‌و که‌سه‌انه‌ی که‌ ناویان له‌و خسته‌به‌دا هاتووه‌ که‌ ده‌سته‌ رٲٲکی ده‌خات ده‌بٲٲ پوول له‌و نه‌ورا‌قسانه‌ بدن که‌ تٲیابدا نووسراون به‌ پٲٲی نه‌و به‌هایانه‌ی به‌رامبه‌ریان تو‌مار کراون.

سٲٲیبه‌م: پارٲیزه‌ر نابونه‌ی به‌شداربوون به‌یه‌ک جار پیش‌کوٲٲایی هاتنی دوا مانکی ههر سالٲٲک دده‌ات و له‌ باری دوا‌که‌وتنی له‌ واده‌ی دیاری‌بکراوه‌ به‌رٲٲزه‌ی (۵۰٪) ی نابونه‌ی به‌شداربوونی سالانه‌ی ده‌خرٲٲته‌ سهر.

چواره‌م: سه‌ندٲٲکا بو‌ی نییبه‌ ناسنامه‌ی پارٲیزه‌ر نوٲٲ بکاته‌وه نه‌که‌ر نابونه‌ی به‌شداربوونی سالانه‌ی له‌ سندووقی که‌و تٲٲٲته‌ سهر بو‌سالی پٲٲشوویان نه‌و قستانه‌ی نه‌دایٲٲ که‌ له‌ ساله‌کانی پٲٲشتره‌وه که‌و تونونه‌ته‌ سهری.

پٲٲٲجه‌م: ده‌سته‌ به‌ هو‌ی وه‌زاره‌ته‌وه پوولی پارٲیزه‌ری دهر‌ده‌چووٲٲنی و بو‌یشی هه‌یه له‌ بری پوول رسم وهر‌بکٲرٲی نه‌که‌ر نه‌کرا پوول دهر‌چووٲٲنٲرٲی و ده‌سته‌ پارډی چاپ‌کرډنه‌که‌ی ده‌کٲرٲٲته‌ نه‌ستو.

شه‌شه‌م: سه‌رٲٲٲچی کاری حوکمه‌کانی برکه‌ی (۳) سٲٲیبه‌می نه‌م مادده‌یه‌ به‌و سزایانه‌ی له‌ یاسای رسمی پول دا هاتون سزا دهر‌دٲٲت و نه‌و غه‌رامه‌به‌ش که‌ ده‌سه‌پٲٲنٲٲٲ ده‌چٲٲته‌ سه‌ندووقه‌که‌وه.

هه‌وته‌م: پٲٲٲٲسته‌ فه‌رمانکه‌ ره‌سمیبه‌کان و که‌سه‌ مه‌عنه‌وٲٲیبه‌کان نه‌و رٲٲزه‌ یاسایی له‌ پارډی ماندووبوونی پارٲیزه‌روه راوٲٲٲکرډنی بکٲٲرٲنه‌وه را‌سته‌وخو‌ بینٲٲرٲ بو‌ سندووق.

هه‌شته‌م: فه‌رمانکه‌کانی ده‌وله‌ت له‌ ههرٲٲمدا له‌ لٲٲدانی پوول له‌ نه‌ورا‌قی تاییه‌ت به‌ مامه‌له‌ته‌کانیانه‌وه دهبووردٲٲن.

### ماددهی (۷):

دهسنة نایب داهاته کانی سندووق وه بهریتنی تنبا بهم ریگایانه نه بی: یه کهم: له بانک دانان به پیتی نهو ریگه و ریژه و قازانجانهی به چاکیان دهزانتیت. دوو دم: کریسی سه نه داتی حکومتی و حه والهی خه زینه یی. سییه م: قهرزدان به دهزکاگان به قازانج به پشتگیری وه زبری دارایی و نابووری له ههریم یاخود یه که له بانکگان به ماو دیه که له سی سال رت نه کات. چواردم: سوود و درکتن لهو خانوو به رانهی که عالیدی سندووقن.

### ماددهی (۸):

یه کهم: نایب خه رجی سالانه له (۸۵٪) ی داهاتی سالانهی سندووق رت بکات و نهو دی ده مینتته وه ده بیته به ده که بوی. دوو دم: ده دست له یه ده که نادرئ تنبا مه کهر (عه جز) یکی کتوپر روو بدات و پیتویست بکات پر بکریتته وه.

### ماددهی (۹):

مال و پارو قازانج و داهاته کانی سندووق باجی دهرامهت و باجی عه قارو ره سمی پوول و ره سمی تو مارکردنی عه قار (خانوو به ره) نایانکریتته وه.

### ماددهی (۱۰):

یه کهم: نهو پاریزه رانهی قهرزارن ده بی نهو قهرزانهی بو سندووق له سه ریه انه بیده نه وه نهویش له ماوهی یه که سال له کارکردن بهم یاسایه دا. دوو دم: بو و درکتته وه دی قهرزه کانی سندووق یاسای و درکتته وه دی قهرزه حکومتیه کان پیاده ده کريت.

به شی چواردم  
لقی یه کهم  
خانه نشین کردن

### ماددهی (۱۱):

نهو پاریزه ردهی ناوی له تو ماری پاریزه ران دا تو مار کراوه بو هی هه یه له یه کیتک لهو حاله تانهی خوارده وه داوا بکات خانه نشین بکری: یه کهم: نهو ماوهیهی تبایدا شایانی خانه نشینی ده بیت، (۲۵) بیست و پینج سال یاخود زیاتر بیت به رده وام بی یان به شیوهیه کی پچر پچر بی و، به پیتی تو ماری پیشینه یی.

دوو دم: ده بی نهو ماوهیه خانه نشینی لی ده که وی (۱۵) پانزه سال یاخود پتر بیت به به رده وامی یان به پچر پچر بی و توانای کاری پاریزه ریهی نه مابیت (عاجز) به مهرجی نهو (عجز) نه توانینه به راپورتتکی پزیشکی ره سمی به سلیتی.

سییه م: ده بی شه ست و سی سالی ته مهنی ته واو کردی و خزمه تیشی که مافی خانه نشینی لی ده که وی (۱۵) پانزده سالی به رده وام یاخود پچر پچر که متر نه بیت.

## ماددهی (۱۲):

نه‌کەر له نیوان نهو ماوه‌یه‌ی که پارێزهر تیایدا شایانی خانه‌نشین بوون ده‌بێت به‌پیتی مادده (۱۱) ماوه‌یه‌ک هه‌بێت که خرابیته‌ سه‌ر ماوه‌ی ده‌ستدانه‌ پێشه‌ی بارێزهری به‌پیتی حوکمه‌مکانی نه‌م یاسایه‌، بۆ نه‌و پارێزهره‌ نیه‌سه‌ داوا‌ی خانه‌نشین بوون بکات ته‌نیا داوا‌ی ماوه‌یه‌ک نه‌بێت که له (۵) سالی به‌رده‌وام که‌مه‌تر نه‌بێت له‌ میژووی ده‌رچوونی بریاری خسته‌ سه‌رده‌که‌وه‌ جگه‌ له‌ باری عه‌جزه‌که‌.

## ماددهی (۱۳):

یه‌که‌م: پارێزهر خانه‌نشین ده‌کرێت نه‌کەر به‌ راپۆرتیکی لیژنه‌یه‌کی بزبستی ره‌سمیی سه‌لمیترا که‌ تووشی نه‌خۆشییه‌ک بووه‌ په‌کی خسته‌وه‌ کاری پارێزهری بکات.

دووه‌م: نه‌کەر پارێزهر پیتش ته‌واو کردنی (۲۵) سال له‌ کاری پارێزهریدا مرد، نه‌وا مووچه‌ی خانه‌نشینی به‌پیتی سه‌له‌کانی نیشکرده‌ی بۆ خه‌یزانه‌که‌ی ده‌بردێته‌وه‌.

سه‌ییه‌م: ماوه‌ی کارکردنی پارێزهر به‌ (۱۵) پانزده‌ سال حساب ده‌کریت که‌ر هاتوو پیتش نه‌و ماوه‌یه‌ی مرد یاخود به‌ راپۆرتی لیژنه‌یه‌کی بزبستی ره‌سمی سه‌لمیترا که‌ تووشی نه‌خۆشییه‌ک هاتوو ده‌یه‌که‌ی پارێزهری کردنی لیکرتوووه‌ مووچه‌ی خانه‌نشینییه‌که‌ی بۆ خووشی و بۆ خه‌یزانه‌که‌ی به‌سه‌ر نه‌و بنه‌مایه‌ بۆ ده‌بردێته‌وه‌ و نابوونه‌ی به‌شداربوونی له‌ سه‌ندیکا بۆ نه‌و ماوه‌یه‌ی ماوه‌ یاساییه‌که‌ی پێت ته‌واو کراوه‌ لێ ناکێردێته‌وه‌.

## ماددهی (۱۴):

یه‌که‌م: نه‌و ماوانه‌ی خواره‌وه‌ به‌ ماوه‌ی ده‌ست دانه‌ پێشه‌ی پارێزهری ده‌ژمه‌ردترین بۆ مه‌یه‌ستی خانه‌نشینی نه‌کەر پارێزهر پاره‌ی نابوونه‌ی به‌شداریکردنی له‌ سه‌ندیکا و سندووق دا‌بیت.

۱- ماوه‌ی نه‌و نه‌خۆشییه‌ی که‌ په‌کی کاری خسته‌وه‌و نه‌گه‌ر ماوه‌ی له (۳) سێ سال پتر بوو نه‌وا ته‌نیا (۳) سێ سالی لێ بۆ حساب ده‌کریت بۆ هه‌ر حاله‌تیکی نه‌خۆشییه‌ی به‌مه‌رجیک نه‌خۆشییه‌که‌ به‌ راپۆرتیکی لیژنه‌یه‌کی بزبستی ره‌سمی سه‌لمیترا.

۲- نه‌و ماوه‌یه‌ی پارێزهر له‌ پسپۆری یاسادا به‌سه‌ری ده‌بات به‌و مه‌رجه‌ی له‌ چوار سال ره‌ت نه‌کات و به‌نوسین ناگاداری سه‌ندیکاش بکاته‌وه‌ له‌ ماوه‌ی سالی یه‌که‌می خۆتنده‌که‌یدا و به‌ مه‌رجی به‌ده‌سه‌ته‌یتانی پروانامه‌یه‌کی زانستی له‌ خۆتندی بالای باوه‌ر پتکراو له‌ لایه‌ن جیهه‌تیکی ره‌سمی پسپۆرییه‌وه‌.

۳- ماوه‌ی (ته‌وقیف) کردنی پارێزهر بیان ده‌ستگیرکردنی (اعتقاله) بیان ده‌سته‌سه‌ربوونی (احتجازه) له‌ حاله‌تی ده‌رچوونی بریاری کۆتایی به‌ به‌ردانی و هه‌روه‌ها ماوه‌ی حوکم له‌سه‌ردانی به‌ سزایه‌ک نازادیی لێ سه‌ندیتنه‌وه‌ له‌سه‌ر تاوانیکی سیاسی هه‌روه‌ها ماوه‌ی ته‌وقیف کردن بیان ده‌ستگیرکردن (اعتقاله) و بیان ده‌سته‌سه‌ر بوونی (احتجازه) به‌ر هۆبه‌وه‌.

۴- ئەو ماو دەپە لە ئەندامییەنی دەستەلاتی یاسادانان و ئەنجوومەنە رەسمییە هەلژێردراوەکان دا دەبیاتە سەر.

لقی دووهم  
(تەرخان کردن - التخصیص)

**ماددهی (۱۵):**

مووچەپەکی خانەنشینی تەرخان دەکریت و لەسەر بنەرەتی (۵) پیتنج دینار بۆ هەر مانگیکی ماو دەپە خانەنشینی بەکە بەپیتی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەبیت و بۆ ئەم مەبەستەش کەرەتی مانگی دوایی بە مانگیکی تەواو دادەنریت.

**ماددهی (۱۶):**

دەشتی مافەکانی خانەنشینی پارێزەری و هەر فەرمانێک و هەر کارێک و یاخود مافی خانەنشینی لەسند و و قتیکی تر پێکەووە کۆبکریتەووە بە مەرچیک هەمووی تیکرا (سەرچەمی) لە (۱۵۰۰) هەزار و پیتنج سەد دینار پتر نەبێ.

**ماددهی (۱۷):**

بەکەم: ئەکەر پارێزەر یان پارێزەری خانەنشین مرد ئەوا ئەو مافی خانەنشینی بەکە دەیکەوێ لە رۆژی مردنەکەیدا بۆ خێزانەکە دەکەریتەووە لەم بارەدا حوکمەکانی یاسای خانەنشینی شارستانی (مدنی) بۆ دابەشکردنی رەچا و دەکرین.

دروم: ئەکەر پارێزەر یان پارێزەری خانەنشین حوکم درا بە سزایەک کە نازادیی لێ دەسەنیتەووە بۆ ماو دەپە پتر لە یەک سال ئەوا بەرامبەر بەخۆبی و بەرامبەر بە خێزانەکە ئەو حوکمانە پیادە دەکرێ کە بەسەر فەرمانبەری خانەنشینی حوکمدراوا پیادە دەکرین وەک لە یاسای خانەنشینی شارستانی دا هاتووە.

**ماددهی (۱۸):**

بەکەم: خانەنشین کردنی پارێزەر نەمانە بەدوادا دیت:

- ۱- کواستنه‌وه‌ی ناوه‌کە‌ی بۆ تۆماری پارێزەرە خانەنشین کراوەکان.
- ۲- نابێ هیچ کارێکی نوی لە کارەکانی پارێزەری بەخۆوە بگرێ لەو رۆژەرە کە بریاری خانەنشین کردنەکە‌ی پێ رادەکە‌یەنریت جگە لە هەلسانی بەکاری پارێزەری بۆ ئەو کەسانە کە لە ماددە (۲۴) ی یاسای پارێزەری دا ناویان هاتووە.
- ۳- پێوستە لیستە یەک بەو داویانەو بەو کارانە ی پێ سپێردراون پێشکەش بە ئەنجوومەنی سەندیکا بکات بە مەرچیک ئەو کارانە لە ماو دەپە شەش مانک لە مێژووی پێ راگەیانندی بریاری خانەنشین کردنەکە‌ی تەواو بکات و ئەکەر لەو ماو دەپەدا تەواوی نەکردن بە دەست لە کارکێشاووە (مستقیل) دادەنرێ و دەبی نووسینگەکە‌ی داخەرت.

دووه م: نه کهر پارټزهری خانه نشین سهر پیچی حوکه کانی برکه کانی (۲ و ۳) ی نه م مادده یی له ماوه یی له فهرمانی میری (وه زیفه) یان نیشکر دن له پیوسته له ماوه یی له هوت روژدا له روژی پی راگه یاندنی نهو نینزاره وه و از لهو سهر پیچی کردنه بیټی، جا نه گهر نینزاره که ی جیبه جی نه کرد نهو کاته موچه که ی خانه نشینی لی دهر دری بو ماوه یی که دهسته دیاری ده کات.

#### مادده یی (۱۹):

پارټزهر و خیزانه که یشی دوا ی خو ی بو یان هه یی دوا ی خسته سهری هه موو یان هه ندیک لهو ماوه یی له فهرمانی میری (وه زیفه) یان نیشکر دن له فهرمانه کانی دهو له تبی ماوه ته وه بو سهر نهو ماوه یی له پارټزهری براوه ته سهر بو مه به سته کانی خانه نشینی جا نه گهر به رده و ام بو بیټی یا خود پچر پچر به مهر جیک دوا ی دهر چوونی بو بیټی له کولیری ماف (حقوق) یان کولیری یاسا و رامیاری - به شی یاسا و نهو ماوه یی له ده خریته سهری نابی له ماوه یی پارټزهری به که ی پتر بیټی و له هیچ باریکدا نابی له (۱۰) ده سال تپه ریټ.

#### مادده یی (۲۰):

یه که م: پارټزهر یان نهو که سه ی که مافی خانه نشینی ده که وی ههروه ها وزیر ی دارایی و نابووری و نه نجوومه نی سه ندیکاش بو یان هه یی تانوت له برپاره کانی دهسته بدن له وه ی په یوه سته به مافه کان و خسته سهری ماوه کان یا خود ره تیان بکه نه وه له لای نه نجوومه نی ووردکاری (تدقیق) کیشه کانی خانه نشینانه وه له ماوه یی (۳۰) سی روژدا له میژووی پی راگه یاندنیانه وه ههروه که مافی تانوت لیدانی برپاری نه نجوومه تیان هه یی لای دادگای ته مییزه وه له ماوه یی (۳۰) سی روژان دا له میژووی پی راگه یاندنیانه وه.

دووه م: کاتی: پارټزهر یان خانه نشین له لای نه نجوومه نی لی ووردبوونه و هدا نیعتیراز ده گریټ (تانوت له برپاره که ده دات) بری (۱۰۰) سهد دیناری وه که وارمه لی و هره کیریټ و نه گهر دهر که هوت له سهر هه قه له نیعتیرازه که ییدا یان له به شیکیدا نهو پیټی ده دریته وه.

#### مادده یی (۲۱):

به دهر له حوکه کانی مادده کانی پیشو دهسته موچه یه کی خانه نشینی ده داته خیزانی نهو پارټزهرانه ی له پینا و بزافی رزگاریخوازی کوردیدا شه هید بوون به مهر جی له (۲۵۰) دوو سهد و په نجا دینار که متر نه بیټی.

بهشی پیتنجهم  
(حوکمه کۆتاییهکان)

ماددهی (٢٢):

ماوهی دهستدانه کاری پارێزه‌ریی له دهره‌وه‌ی ههرێم پاش دامه‌زراندنی لیژنه‌ی کاتیی سه‌ندیکای پارێزه‌رانی کوردستان له ١٩٩٣/١/٣ دا بۆ مه‌به‌ستی نهم یاسایه حساب ناکریت.

ماددهی (٢٣):

هر پارێزه‌ریکی خانه‌نشین یا خود یه‌کیک له خه‌یزانه‌که‌ی دا برا له وه‌رکرتنی مووچه‌که‌ی یان له‌سه‌ردانی بۆ مه‌رامی ته‌رخانکردنی مووچه‌ بۆی هه‌یه بۆ ماوه‌یه‌ک له (٣) سی سال پتر بی هه‌قه‌که‌ی له‌و ماوه‌ی دا‌برانی دا ده‌ستووتی ته‌نها مه‌که‌ر ساغ بیه‌ته‌وه که دا‌برانه‌که‌ی به‌ عوزریکی مه‌شروع بووه‌و دو‌اکه‌وتنیش له‌ پێشکه‌ش کردنی به‌لکه‌نامه‌وه‌ نه‌و زانیارییانه‌ ده‌سته‌ ده‌اویان ده‌کات به‌ دا‌بران له‌ موراجه‌عه‌کردن بۆ مه‌به‌ستی نهم مادده‌یه‌ دا‌ده‌نری.

ماددهی (٢٤):

کارکردن به‌ ره‌سمی تو‌مارکردن و نابوونه‌ی به‌شداریکردن و غه‌رامه‌ وه‌ک به‌ده‌لی ته‌نمینی صحی و ره‌سمه‌کانی تر که‌ کاربان پیتکراوه‌ به‌رده‌وام ده‌بیت هه‌تا نه‌نجوومه‌نی سه‌ندیکای پارێزه‌ران هه‌لده‌به‌تردریت.

ماددهی (٢٥):

کار به‌ هیج ده‌قیق ناکری که‌ له‌گه‌ل حوکمه‌کانی نهم یاسایه‌ هاودژین.

ماددهی (٢٦):

پیتویسته‌ نه‌نجوومه‌نی وه‌زیران حوکمه‌کانی نهم یاسایه‌ جیه‌جی بکات.

ماددهی (٢٧):

نهم یاسایه‌ له‌ میترووی بلا‌وکردنه‌وه‌یه‌وه‌ له‌ روژنامه‌ی ره‌سمیدا جیه‌جی ده‌کریت.

جوهر نامق سالم  
سه‌روکی نه‌نجوومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عیراق



## هۆیه پۆیستهکان

له دواى ههلبژاردنى يه كه م په رله مانى كوردستانى عىراق له مانكى مایس ۱۹۹۲دا كه ههلبژاردنىكى ديموكراسيانهى بى وینه بوو رۆلهكانى كهلى كوردستانى عىراق به هه موو حزب و چینه كانیبه وه تىايدا به شداریبون، دواى نه وهى نه نجوومه نى نىشتمانى كوردستانى عىراق به و پتیبهى كه نوینه رى شه رعیه و له لایهن هاوولاتیانى هه رتیمه وه ههلبژايردراوه بریارى له سه ر فیدرالیزمدا وهك شىوازىتك بو په یوه ندیبه سیاسیه كانى نىوان هه رتیم و حكومه تى ناوه ندى له به غدا، وهك باوه هه رتیم له سایه سىستمى فیدرالیزمدا دهسه لاتی یاسادانانى هه یه بو رىكخستننى كه لى بوار، وه له به ر پچرانى په یوه ندیبه كانى له كه ل سه ندیکای پارێزه راتى به غدا به هۆى كىشانه وهى حكومه تى ناوه ندى بو كار كىرپیه كانى له هه رتیمدا له ۱۹۹۱/۱۰/۲۰، وه نه مهش بووه هۆى نه وهى كه پارێزه ران له هه رتیمدا به بى یاسایه ك مبیننه وه كه مافه كانى خانه نشینیان رىك بخا، جا له پیناو رىكخستن و پاراستنى مافه كانیان و مافه كانى خىزانه كانیان و زامن كردنى ژيانىكى لایه ق به وان، له سه ر بنه مایه كى راست كه چاودى رى پىشكه وتنى كۆمه لایه تى و نابوورى و ديموكراتى له هه رتیمدا بكرى، نه م یاسایه ده ره یندرا.